

Magazín21

Září 2023
V. ročník

Jediný oficiální zpravodaj
Zlínského kraje

magazin21.cz

**Oslavte s námi Den Zlínského kraje.
V sobotu 23. září ve Zlíně**

Vsetínská nemocnice
má novou dialýzu

S Jakubem Zachem
o novinkách v dopravě

Vydejte se na kole
po okolí Napajedel

Nové vybavení
pro záchranáře

Zlíns Kraj bez
hranic **kraj**

1. Památník Tomáše Bati ve Zlíně má od srpna **novou ředitelku**. Danu Macourkovou vystřídala **Magdaléna Hladká**. Ta se chce podle svých slov zaměřit na rozvoj doprovodného programu, zvyšování návštěvnosti i budování obecného povědomí o památníku napříč republikou i v zahraničí.

2. Kroměřížská radnice dokončila přestavbu někdejšího sídla **bývalé vojenské správy v Havlíčkově ulici** na byty. **Byty o velikosti 1+kk a 2+kk** nabízí jako startovací mladým lidem, jednotlivcům i rodinám, kteří pracují, ale ještě nemají dostatek prostředků na to, aby si pořídili vlastní bydlení.

3. Zadržet vodu v krajině v období sucha dokážou **hydrogely**, které vyvinuli vědci na **zlínském univerzitě**. Látky, jež vypadají jako prášek, granule nebo krystalky už byly použity při výsadbě stromů u hradu Buchlov i v lokalitě Přískovny Bzenec. Potvrdilo se, že fungují nejen v laboratoři, ale i v praxi.

4. Vítězem letošního ročníku Akademie Václava Hudečka se stal mladý houslista **Jan Novák** z Mladé Boleslavi. Student pražské konzervatoře si jako hlavní cenu z Luhačovic odvezl **mistrovský nástroj** postavený pro tuto příležitost houslařem Jaroslavem Kohoutem.

5. Zhruba za rok budou mít cestující MHD ve Zlíně a Otrokovicích k dispozici 25 nových trolejbusů. Jejich nákup nyní plánuje Dopravní společnost Zlín–Otrokovice. Dopravce hodlá pořizovat sólo i kloubové vozy, všechny s klimatizací. Obměny se tak dočká téměř **polovina stávajícího vozového parku trolejbusů**.

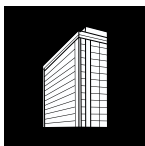
6. Lékaři na Urologickém oddělení Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně začali používat nový ultrazvukový přístroj, díky kterému mohou nejmodernější metodou provádět **zachycení zhoubných nádorů prostaty**. Takzvaná **fúzní biopsie** znamená pro pacienty především vyšší pravděpodobnost zachytu nádoru prostaty.

7. Zlínský kraj nabízí takzvanou **Seniorskou obálku**, sloužící lidem se zdravotními problémy v případě potřeby **naléhavé pomoci**. Obsahuje důležité informace o zdravotním stavu a seznam užívaných léků, které usnadňují **práci záchranářům**. Obálku zájemci získají na webu kraje, na úřadě nebo v seniorských klubech.

8. Fryštákem se 7. srpna prohnalo slabé tornádo. Větrný vír putoval od Žabárny přes Dolní Ves. Vytvořil se z nízkého letícího mraku v závěru přeháňky. Vážné škody naštěstí nezpůsobil. Ve Zlínském kraji to nebylo poprvé. Vloni 15. září lidé zaznamenali slabé tornádo také ve Zlíně–Malenovicích.

9. Zlínská zoo otevřela začátkem srpna **novou expozici Gora Ark**. Jde o **nejdelší průchozí voliér pro supy v České republice**. Svým pojetím je unikátní a žádná další zoo v republice podobnou nemá. Domov zde našly dvě desítky supů a afrických ptáků.

10. Otrokovická radnice se rozhodla vybudovat celkem osm nových **re-use pointů** – míst pro odložení a znovupoužití výrobků, které zatímco jednomu dosloužily, jinému ještě poslouží a třeba i udělají radost. Cílem projektu je **prodloužení životního cyklu věcí**, které by jinak skončily v popelnici.

21 zpráv z Jednadvacítky

11. Návštěvnost Zlínského kraje roste. Potvrdily to aktuální výsledky vydané Českým statistickým úřadem. Oproti předcovidovému roku 2019 přibýlo ve druhém čtvrtletí letošního roku ve Zlínském kraji návštěvníků **o 8 %** a počet přenocování se zvýšil **o 5 %**.

12. Velvyslankyně Izraele v České republice J. E. Annu Azari přijala 11. srpna na Krajském úřadě Zlínského kraje **statutární náměstkyně hejtmána Hana Ančincová**. Jednání se zúčastnil také Lukáš Trčka, jednatel Technologického inovačního centra Zlín. Hovořili zejména o možnostech **spolupráce v oblasti inovací nebo podpory podnikání**.

13. Na prevenci kriminality, bezpečnost obyvatel i dopravní přestupky budou od září ve **Vizovicích** opět dohlížet **strážníci**. Ve Vizovicích už před lety městská policie fungovala, radnice ji však v roce 2007 zrušila.

14. Unikátní přírodní expozice v Horní Lidči spustila ostrý provoz. **Trezor přírody**, který moderní formou ukazuje **zájímavosti čtyř chráněných krajinných oblastí**, je návštěvníkům otevřen od úterý do neděle v čase od 10 do 16 hodin. Doposud fungoval ve zkušebním provozu.

15. Rozsáhlá proměna náměstí Míru ve Zlíně by měla začít v roce **2025**. Bude na něm více zeleně, na jeho severní straně vyrostou dvě stromořadí a mezi nimi zahrádky zdejších podniků. V podzemí pod náměstím by mělo vzniknout více než **250 parkovacích míst**.

16. Dokumenty, osobní dopisy, fotografie nebo filmy v rozsahu asi 300 tisíc stran vztahující se k osobnosti **Jana Antonína Bati** chtějí potomci známého průmyslníka vrátit Zlínu. Archiv by převzal Nadační fond J. A. Bati, umístěný má být v jeho vile v centru Zlína z roku 1927.

17. V rámci Dnů evropského dědictví se ve dnech **9. a 10. září** znovu otevrou **brány bývalé uherskohradištské věznice**. Zájemci o komentovanou prohlídku musej provést **rezervaci** na webu www.uherske-hradište.cz/prohlidky-mesta. Rezervační systém bude uzavřen 7. září.

18. V polovině srpna začala demolice nádraží budovy ve Vsetíně. S historickou budovou se přišly rozloučit desítky Vsetiňanů. V rámci rekonstrukce nádraží musela stavba ustoupit **modernímu terminálu**. Toho se lidé dočkají už **na jaře příštího roku**.

19. Kovozoo ve Starém Městě láká na **nové exponáty** vyrobené z kovového šrotu včetně **devítimetrového kovového autobota** z úspěšné americké filmové série Transformers, vážícího téměř 5 tun. Jeho autorem je slovenský umělec Jaromír Sabol.

20. Všichni dříve narození, kteří se chtějí vzdělávat, se mohou **hlásit na Univerzitu třetího věku při UTB ve Zlíně**. Výuka probíhá ve Zlíně, Uherském Hradišti, Uherském Brodě, Kroměříži i ve Vsetíně formou přednášek a praktických cvičení jednou za dva týdny. Zájemci jsou přijímáni bez zkoušení, v pořadí dle doručení přihlášky. Více na webu www.utb.cz/u3v.

21. VI. velehradské setkání lékařů se uskuteční ve čtvrtek **19. října** od 15 hodin v konferenčních prostorách **Stojanova gymnázia**. Zaměřeno bude zejména na oblast revmatologie. Registrace na kongres je možná výlučně prostřednictvím on-line formuláře na webových stránkách www.congressprague.cz.

Vsetínská nemocnice otevřela moderní dialyzační středisko

Soňa Ličková

Pacientům s poruchou ledvin z Valašska nově slouží moderní dialyzační středisko, které na začátku srpna spustilo provoz ve Vsetínské nemocnici. Sídli v modernizovaném pavilonu K, kam se rovněž vrací dětské oddělení, infekční ambulance a vznikly tu i prostory pro budoucí zdravotníky, studenty partnerské zdravotnické školy.

Zlínský kraj na modernizaci budovy vynaložil více než 120 milionů korun. „Předchozím vedením kraje bylo na investice do Vsetínské nemocnice připraveno 27 milionů korun na následujících pět let. Ostatní volné peníze měl kraj směřovat do výstavby nové nemocnice v Malenovicích. S tím jsme nesouhlasili a rozhodli se peníze podle potřeby rozdělit mezi všechny naše nemocnice. Díky tomu tu nová dialýza dneska je. Slíbili jsme, že se budeme starat o všechny nemocnice v kraji, a to plníme,“ řekl hejtman Zlínského kraje Radim Holíř.

„Plníme slib, který jsme zhruba před dvěma lety dali pacientům vsetínského regionu, lékařům a vedení Vsetínské nemocnice. Zcela nevyhovující prostory pro náročnou léčbu dialyzovaných pacientů jsme nahradili moderním zázemím. Jsem ráda, že součástí rekonstrukce jsou také nové prostory pro studenty a studentky místní zdravotnické školy. Věřím, že i tímto krokem přispíváme k větší atraktivitě studia zdravotnických oborů ve Vsetíně a také

k tomu, že si mnozí studenti vyberou tuto nemocnici pro své další působení,“ dodala náměstkyně hejtmanky pro zdravotnictví Olga Sehnalová.

Nové dialyzační středisko má kapacitu 15 lůžek, kromě moderního dialyzačního sálu a kanylačního sálu zahrnuje prostorné šatny pro pacienty, ambulance, pracovny a zázemí pro personál. „Pro pacienty jsou připraveny větší, pohodlně zařízené, klimatizované a bezbariérové prostory. Pro personál máme kvalitní zázemí. Technické vybavení a logistika oddělení nám usnadní práci,“ zhodnotila primářka oddělení nefrologie a dialýzy Petra Čechová. Součástí modernizace jsou nové výťahy a schodiště, vybudována byla záložní serverovna.

Pro potřeby dialyzačního střediska vznikla moderní úprava vody a ředírna, vestavěná váha či světelná technika na kanylačním sálu. Zbývajícím vnitřním vybavením poříдила nemocnice, například dialyzační monitory, lůžka, ultrazvukovou techniku nebo potřebný nábytek. Kde to bylo možné, využila dotačních programů.

„Modernizace pavilonu K a nové dialyzační středisko jsou významným zlepšením komfortu pro naše pacienty i personál, kteří dosud fungovali v už nevyhovujících prostorách staré interny z roku 1911. Jejich uvolnění umožní další přípravy výstavby nového pavilonu chirurgických oborů,“ uvedl ředitel Vsetínské nemocnice Martin Pavlica. ■

Úvodník

hejtmana
Radima Holíře

Milí čtenáři,

zdravím vás na začátku září, v měsíci, kterým startuje nový školní rok, kdy se koná Den Zlínského kraje a který přinese řadu novinek.

Skončily prázdniny, které jsou nejen časem dovolených, ale také časem oprav. Přestože se o majetek kraje staráme průběžně, léto je v tomto směru intenzivnější. Opravovali jsme další krajské silnice, do škol nastoupili řemeslníci, lešení zahalovalo Baťův mrakodrap a nezháleželo se ani v nemocnicích. S kolegy z rady jsme se podívali na nové lůžkové pokoje na chirurgii ve Zlínské nemocnici, kde zároveň prochází modernizací jednotka intenzivní péče kardiologického oddělení a operačních sálů. Mám z toho radost. Slíbili jsme, že Zlínskou nemocnici postavíme na nohy, a první výsledky už jsou vidět. Přitom nezapomínáme ani na ostatní nemocnice. Vždyť se o tom přesvědčíte nejlépe sami.

Teď je před námi krajské zastupitelstvo, Hejtmanský den v Kroměříži a Den Zlínského kraje. Rád bych poděkoval všem, kteří se s námi na jeho organizaci podílí. Akci, která začínala před lety s pár stánky u Baťova mrakodrapu, nyní navštěvuje více než deset tisíc lidí. Tradičně nabídne kvalitní regionální produkty, představí se naše organizace, sportovci čeká aktivní program a nebude chybět ani kultura. Tak si to s námi přijďte 23. září do Lína užít. S kolegy z Rady Zlínského kraje a našich organizací se na vás těšíme!

3

Notebooky darované krajem poslouží v Keni

Jan Vandík

Pět notebooků daruje Zlínský kraj Nadačnímu fondu KMS (Křesťanské misijní společnosti). Využity budou pro misií Radomíry Rusínové v Keni, která mimo jiné poskytuje péči a vzdělání osiřelým a znevýhodněným dětem. „Paní Rusínová je obdivuhodná žena, která obětavě a s velkým nasazením pomáhá potřebným v Africe. Misií jsme se rozhodli podpořit darováním pěti notebooků doposud využívaných pro potřeby krajského úřadu. Používané byly dva a půl roku. Jsou velmi zachovalé, ale plně funkční, a mohou tak dobře posloužit pro výuku zdejších dětí,“ uvedl hejtman Radim Holíř. ■

Do škol v kraji nastupuje 6 500 prváčků

Vladimír Dostálek

V novém školním roce 2023/2024 usedne do školních lavic ve Zlínském kraji na 6 500 prváčků. Oproti loňskému roku je to o několik stovek žáků více. Protože do prvních tříd nastupuje více dětí, než kolik žáků ze základních škol vychází, počet žáků v základních školách v kraji od září opět vzroste, a to odhadem o 600 až 700 žáků, na 52 800. Do 1. ročníku střední školy v regionu letos nastoupí až 7 700 žáků, tedy přibližně o 600 více než vloni. Některou ze středních škol ve Zlínském kraji bude v denní formě studovat na 26 tisíc středoškolačků. ■

O kotlíkovou dotaci lze žádat už od 12. září

Jan Vandík

Nízkopříjmové domácnosti ze Zlínského kraje opět mohou požádat o dotaci na výměnu kotlů. Příjem žádostí začne 12. září 2023 a potrvá do 30. srpna 2024. „Dotace lze čerpat na výměnu kotlů na tuhá paliva, které nesplňují 3., 4. nebo 5. emisní třídu. Mohou si žádat vlastníci nebo spoluvlastníci rodinných domů, bytů v bytových domech či trvale obydlených rekreačních objektů,“ informoval náměstek hejtmanky Lubomír Traub. Dotaci lze získat ve výši až 95 %. Více informací najdete na www.zlinskykraj.cz/kotliky nebo na infolince 577 043 411. ■

Přihlaste se do soutěže pro inovativní firmy

Jan Vandík

Dobrý nápad, který firmu posune o kus dál. Na nové trhy, na špičku konkurenčního řetězce, k vyššímu zisku. Právě takové projekty pravidelně oceňuje soutěž Inovační firma Zlínského kraje. Do osmého ročníku je možné se hlásit do **29. září 2023** přes webovou stránku soutěže www.inovacnifirma.cz. Soutěž i tentokrát organizuje Technologické inovační centrum Zlín. Na ocenění kreativních produktů se zaměřuje také kampaň „Created in Zlin“. Nové projekty můžete přihlašovat do **29. září 2023** prostřednictvím webových stránek www.createdinzlin.cz. ■

Pohodlně vlakem na Slovensko? První by mohly vyjet už příští rok

autor: Jan Vandík, foto: Luděk Ovesný

Mezi hlavní povinnosti krajů patří zajištění kvalitní a fungující sítě veřejné dopravy pro své občany. Jedním z těch, kdo za tuto oblast ve Zlínském kraji zodpovídají, je uvolněný předseda výboru zastupitelstva pro dopravu Jakub Zach. V rozhovoru pro Magazín21 mimo jiné prozradil, jak to vypadá se zapojením MHD v jednotlivých městech do systému krajské integrované dopravy, zda se chystá rozšíření cyklobusů, či jaké další novinky hejtmanství připravuje.

Zlínský kraj letos ve veřejné dopravě přišel s novinkou – s rozšířenou nabídkou časového jízdného. O jaké typy jízdenek jde?

Časové jízdenky, které jsou oproti běžnému jízdnému výrazně cenově výhodnější, jsme začali nabízet zejména pro pravidelné cestující, jako jsou studenti nebo lidé dojíždějící denně do práce. Chceme je tím odměnit za věrnost. Uvědomujeme si, že ne každému vyhovuje nákup například roční časové jízdenky, a proto se snažíme nabídku rozšiřovat, aby si každý mohl vybrat, co je pro něho nejvhodnější. Postupně jsme zavedli roční, tříměsíční, měsíční a sedmidenní jízdné. Do budoucna uvažujeme ještě o půlroční jízdence. Novinkou je i jednodenní jízdenka určená hlavně turistům. Základní cena jízdenky bude 200 korun, děti od 6 let, studenti, senioři od 65 let a invalidní osoby ve III. stupni zaplatí 100 korun a držitelé průkazů ZTP, ZTP/P zaplatí 50 korun. Jízdenka bude papírová a bude jí možné zakoupit v autobusech i na železničních pokladnách. Kromě toho jsme nově zavedli i kyvadlový tarif, určený pro pořadatele různých kulturních či společenských akcí, jako jsou například Dny lidí dobré vůle na Velehradě.

Nakolik lidé veřejnou dopravu ve Zlínském kraji využívají? Jak se vyvíjí jejich počet? Jaký je trend?

Veřejnou dopravu využívají zejména studenti, lidé pravidelně dojíždějící do zaměstnání a lidé důchodového věku. Jejich počty mírně stoupají. Tento trend sledujeme od konce covidové pandemie. Jen pro představu – za druhé čtvrtletí letošního roku jsme ve veřejné dopravě převezli více než 6 milionů lidí. Aby se tyto počty i nadále zvyšovaly, snažíme se zajistit moderní dopravní systém. Skokový nárůst cestujících pak očekáváme zejména po plnohodnotné integraci MHD Zlína–Otrokovic, Uherského Hradiště, Kroměříže a Vsetína.

Máte nějaké nápady či vize, jak do veřejné dopravy přilákat více cestujících?

Nejsou to ani tak vize, jako spíše úkoly, na kterých už s kolegy z naší organizace Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje pracujeme. Tím největším bude plné zapojení všech MHD systémů do integrované dopravy Zlínského kraje (IDZK), díky kterému nabídne lidem jeden doplňující se systém veřejné dopravy, na který jim bude stačit jeden uživatelský účet Zetka. Ten nebude vázán jen na kartu Zetka, ale i na jiné platební prostředky, například platební kartu, čímž mimo jiné urychlíme odbavení ve vozidlech. Chceme tím dát větší možnost výběru, protože chápeme, že někomu více sedí mít účet vázaný na kartičku Zetka, jinému zase na mobilní aplikaci a dalšímu třeba na platební kartu. A opravdová vize do budoucna? Jednu mám a uvedu to na příkladu: Nastoupím na autobus například u Zlínské zoo a budu chtít dojet do Kroměříže. U toho využiji přestup v Holešově. V Kroměříži zase využiji MHD. V mobilu budu mít přitom aplikaci, která mi automaticky spočítá celou jízdu a provede platbu, aniž bych se o to musel starat. A můžu říci, že tato vize není hudbou až zas tak vzdálené budoucnosti.

Kraj letos ke stávajícím cyklobusům jezdícím do Hostýnských vrchů, Vsetínských vrchů a Beskyd zavedl novou cyklobusovou linku spojující Zlín se Vsetínem. Jaký je o ni zájem a o cyklobusy obecně? Chystá kraj jejich další rozšíření?

V našem kraji vznikají nové cyklotrasy a cykloturistika je všeobecně na vzestupu. Reagujeme na to rozšířením linek cyklobusů. Oproti minulému roku je o ně letos zájem vyšší zhruba o čtvrtinu. Tento nárůst je podpořen jednak novými linkami, ale i možností rezervace přes nový rezervační systém na webu www.idzk.cz/cyklobusy. Rozšiřovat cyklobusové linky chceme i v budoucnu. Po ukončení letošní sezóny si ale musíme sednout a vyhodnotit data, případně vytipovat další varianty a linky, kde by mohly cyklobusy do budoucna nově jezdit.

Od 1. října dojde k částečné integraci systémů MHD v Uherském Hradišti a Integrované dopravy Zlínského kraje. V čem bude spočívat a kdy přijdou na řadu další města?

Ano, Uherské Hradiště je první město, kde budeme integrovat MHD. Cestující si budou moci nahrát na krajskou kartu Zetka časový kupón uherskohradištské MHD. To jim dá možnost využívat jak spoje uherskohradištské MHD, tak i IDZK. Přemýšlíme i o lince IDZK, která by byla jakousi páteřní linkou spojující celé souměstí Starého Města, Uherského Hradiště a Kunovic. Neměla by klasický charakter MHD linky, ale spojovala by ta nejdůležitější místa souměstí s nádražím ve Starém Městě. Co se týká Vsetína, Kroměříže a Zlína–Otrokovic, o integraci MHD ve všech městech už jednáme.

Panuje v nich obecný soulad s integrací a v současné době ladíme spíše technické aspekty a detaily, tak abychom mohli tato města začít integrovat už v roce 2024.

Na jaké další novinky se v dohledné době mohou těšit cestující Integrovanou dopravou Zlínského kraje?

Bude to například znovuzavedení vlakových linek na Slovensko. Aktuálně se slovenskou stranou jednáme a pokud vše půjde podle plánu, tak už v roce 2024 budou přeshraniční spoje opět fungovat. Další novinkou na železnici je, že v dohledné době České dráhy nasadí na trati Otrokovice–Zlín–Vizovice komfortnější jednotky RegioShark a pro spěšné spoje na trati Přerov–Břeclav zase elektrické jednotky RegioPanter. Plánujeme také novou mobilní aplikaci, která usnadní lidem nákup jízdenek, vyhledávání spojů nebo propojení se Zetka účtem, a postupně chceme její funkce dále rozšiřovat.

Využíváte i vy osobně veřejnou dopravu? Kdy naposled jste po kraji cestoval autobusem nebo vlakem?

Patřím k těm, kteří veřejnou dopravu využívají spíše svátečně či víkendově a pokud mohu, upřednostním železniční dopravu, jelikož se považuji za fanouška železnice. Nedávno jsem například cestoval vlakem z Kroměříže do Zlína do práce. Musím přiznat, že jsem byl příjemně překvapen, jelikož jsem nepocítil žádné zdržení, cesta byla rychlá s navazujícími spoji v Hulíně a v Otrokovcích. Těším se, až pojedou příště a budou už nasazeny nové jednotky RegioShark. ■

Kraj chce modernizovat Domov pro seniory v Uherském Ostrohu

Vladimír Dostál

Domov pro seniory v Uherském Ostrohu čeká modernizace. Zlínský kraj tu chce rozšířit kapacitu lůžek pro imobilní klienty. Stavební úpravy přijdou zhruba na 9 milionů korun, třetinu by měla pokrýt dotace z Ministerstva práce a sociálních věcí. Dokončeny by měly být do začátku roku 2025.

V domově s celkovou kapacitou 38 lůžek je nyní možné umístit nejvýše 8 klientů, kteří nejsou schopni se pohybovat samostatně, a to pouze v jeho přízemí. Po dokončení úprav bude možné imobilní klienty umístit i do ostatních pokojů. Kvůli tomu bude potřeba vybudovat nový lůžkový evakuační výtah, přístavby pro umístění technického vybavení výtahu a provést další stavební úpravy.

Domov pro seniory v Uherském Ostrohu

„Česká populace stárne, což platí také pro náš kraj. Pro případy, kdy se o seniora nemohou postarat jeho blízcí, je zde síť sociálních služeb. Postupně se zvyšuje počet žádostí o místa v pobytových službách pro klienty s omezenou pohyblivostí i zcela imobilní. Proto

se snažíme v našich domovech vytvořit podmínky pro poskytování péče právě i klientům, kteří potřebují vysokou míru podpory. A někdy to bez stavebních úprav nejde,“ vysvětlila statutární náměstkyně hejtmana Hana Ančincová, zodpovědná za oblast sociálních věcí. ■

Zahradu Čiperovy vily obývají noví nájemníci. Kraj sem pořídil včelí úly

Soňa Ličková

Na zahradu Čiperovy vily ve Zlíně přibýly tři žluté včelí úly. Umístit je sem nechal Zlínský kraj. Včely budou opylovávat nedaleký sad nebo zahrádkářskou osadu. Jejich med se pak stane novým propagačním předmětem Zlínského kraje. Do úlů budou navíc v září instalovány kamery, díky nimž budou moci lidé od jara do podzimu nahlédnout do každodenního života včel. Živý přenos z úlů bude dostupný na stránkách Zlínského kraje v části „Včelařství“ (www.zlinskykraj.cz/vcelarstvi).

V každém úlu je nyní jeden oddělek včelstva, který postupem času zesílí a vytvoří plnohodnotné včelstvo. Zlínský kraj je pořídil od zkušeného včelaře Jiřího Kalendy, který bude o nové obyvatele zahrady také pečovat. „Zájemci a školy se svými žáky se budou moci přes web kraje podívat do útrob úlu a sledovat online

život nejdůležitějšího opylovače v naší krajině. Najdou tam také další informace o chovu včel, výrobě včelích produktů či chystaných přednáškách,“ vysvětlila záměr náměstkyně hejtmana Hana Ančincová, která má ve Zlínském kraji na starosti oblast životního prostředí.

Pro včelaře vypisuje Zlínský kraj pravidelně od roku 2017 dotační program. Za tu dobu bylo z krajských peněz podpořeno 863 projektů v celkové hodnotě 8,5 milionu korun. V letošním roce mezi včelaře kraj rozdělí dalších 1,2 milionu korun. ■

Rada schválila opravy silnic za 53 milionů korun

Jan Vandík

Tři nové investiční záměry na opravy silnic za celkem 53 milionů korun schválili krajsí radní. Jde o stabilizaci vozovky mezi obcemi Tučapy a Boršice na Uherskohradištsku, rekonstrukci silnice mezi Haluzicemi a Vlachovicemi na Zlínsku a stavební úpravu křižovatky v Morkovicích na Kroměřížsku.

„Všechny tři stavby by měly být dokončeny ještě do konce letošního roku. Přispějí nejen k většímu komfortu jízdy motoristů v řešených úsecích, ale také ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu,“ řekl náměstek hejtmana Zlínského kraje pro dopravu Radek Doležel.

Silnice III/4275: Tučapy – Boršice, opěrná zeď

Pro lepší stabilizaci vozovky se mezi obcemi v úseku zvaném „U Divoka“ postaví až dva metry vysoká opěrná zeď. Poté se provede i výměna konstrukce vozovky v délce 110 metrů. Platit zde bude úplná uzavírka, s výjimkou průjezdu vozidel stavby a Integrovaného záchranného systému (IZS). Objízdná trasa povede přes Nedakonice a Polešovice.

Silnice III/4941: Haluzice – Vlachovice

Opraveny budou téměř 3 kilometry silnice mezi obcemi. Také zde bude během prací platit úplná uzavírka. Všechna vozidla včetně

autobusů a IZS budou vedena po objízdné trase ve směru Lipová – Slavičín – Vlachovice.

Silnice II/428, III/43346: Morkovice, křižovatka

Stavební úpravy se dočká křižovatka silnic II/428 a III/43346 (tedy ulic Komenského a 1. máje), kde dochází k častým dopravním nehodám. Stavba bude provedena ve třech etapách s částečným zachováním provozu na obou komunikacích. Doprava bude řízena semaforem, nebo vedena po objízdných trasách. ■

Vesnicí roku Zlínského kraje 2023 je Ostrožská Lhota

Jan Vandíř

Zlatou stuhu za vítězství v krajském kole soutěže Vesnice roku 2023 převzal v neděli 13. srpna v Ostrožské Lhotě starosta obce Roman Tuháček. Ocenění obdrželi také zástupci dalších obcí. Ostrožská Lhota postupuje do celostátního kola soutěže, v němž je Zlínský kraj co do počtu vítězných obcí historicky vůbec nejúspěšnějším krajem ze všech.

„Děkuji všem obcím, které se soutěže zúčastnily. Protože mají co ukazovat, chystají nové věci a přihlášením do soutěže mohou život v obci posunout zase o kus dál. Vítězná Ostrožská Lhota gratuluji a přeji hodně zdarů v celostátním kole,“ uvedl hejtman Radim Holíš.

Zlatá stuha byla Ostrožské Lhotě udělena za dlouhodobý, komplexní a vyvážený strategický rozvoj obce, příkladnou spolupráci s podnikatelskými subjekty, bohatý spolkový život

Starostovi Romanu Tuháčkovi (v klobouku) pogratovali k vítězství také zástupci Zlínského kraje. Zleva hejtman Radim Holíš, náměstek Radek Doležel, radní Jiří Jaroš, statutární náměstkyně Hana Ančincová, náměstkyně Olga Sehnalová a náměstek Lubomír Traub

(v obci fungují dvě desítky spolků), příkladný přístup k úpravám veřejných prostranství i za péči o historické objekty.

„Toto ocenění pro nás moc znamená. Projelo se, že u nás máme spoustu lidí se srdcem na pravém místě, kteří chtějí obci pomáhat

a zvelebovat ji,“ řekl starosta Ostrožské Lhoty Roman Tuháček. Vítězná Ostrožská Lhota obdrží od Zlínského kraje finanční dar ve výši 500 tisíc korun. Finanční odměny se dočkají také další oceněné obce. S tím, jak se v nich žije, vás postupně seznámíme v dalších číslech Magazínu21. ■

V Modré vznikne Klenotnice Velké Moravy, představí vzácné nálezy z 9. století

Jan Vandíř

Šperky a další vzácné nálezy z 9. století představí Klenotnice Velké Moravy, jejíž stavba byla zahájena v Archeoskanzenu Modrá. První návštěvníky by měla přivítat už v červnu příštího roku. Bude mít podobu kruhového panteonu o průměru dvacet metrů. Celý projekt vyjde na 62 milionů korun. Investorem je obec Modrá, využije evropské i národní zdroje. Částkou 8 milionů přispěje také Zlínský kraj.

„Mám velkou radost, že se Archeoskanzen Modrá brzy rozroste o další zajímavý objekt. Děkuji panu starostovi, že obec tak aktivně přistupuje k rozvoji archeoskanzenu a daří se jí při tom příkladně čerpat evropské dotace. Přeji stavbě, aby probíhala podle plánu. Jsem rád, že se kraj na tomto zajímavém projektu může podílet,“ uvedl hejtman Radim Holíš.

Expozice nabídne nejen velkomoravské šperky, ostruhy či meče, ale i rekonstruované tváře lidí, jejichž kosterní pozůstatky zde byly objeveny. Celý výstavní prostor bude v podzemí. Nahoře bude jen zvonička, kterou bude na šperky ve vitrínách dopadat denní světlo.

„Cyrilometodějská stezka získá v Klenotnici další atraktivní expozici v těsné blízkosti Velehradu, kam ústí všechny její pěší trasy. Ty dnes čítají v Česku na devět set kilometrů,“ řekl náměstek hejtmána Lubomír Traub. Lokalita se už nyní řadí mezi nejnavštěvovanější místa v kraji. Významným partnerem je Moravské zemské muzeum v Brně, které do expozice zapůjčí sbírku nejceněnějších šperků a zároveň umožní výrobu takzvaných vědeckých kopií.

Klenotnice bude mít podobu kruhového panteonu

„Dnes na Moravě není výstavní objekt, který by splňoval bezpečnostní kritéria pro vystavení takto cenných historických exponátů, což náš trezor umožní. Jedná se totiž o objekt s veškerým zabezpečením proti krádeži i poškození, samozřejmostí je i bezbariérový přístup,“ informoval starosta Modré Miroslav Kovářík. ■

Záchranka se dočká simulátoru pro řidiče sanitek i nových vozů

Jan Vandíř

Simulátor pro výuku jízdy řidičů sanitek, vestavby do šesti vozů rendez-vous (RV), dva zcela nové vozy, vybavení prostor pro údržbu aut ve výjezdové základně v Otrokovicích. Těchto novinek se už brzy dočká Zdravotnická záchranná služba Zlínského kraje.

„Zdravotničtí záchranáři patří k důležitým pilířům integrovaného záchranného systému a pravidelné investice do modernizace jejich vybavení a zázemí jsou jednou z našich priorit. Musíme mít bezpečný kraj. Investice, které schválila Rada Zlínského kraje, dosáhnou téměř 9 milionů korun,“ řekl hejtman Radim Holíš.

Největší z nich, která přijde na více než 3 miliony korun, bude simulátor pro výuku jízdy řidičů sanitních vozů. Ten umí simulovat reálnou jízdu v městském prostředí nebo při volitelné hustotě silničního provozu.

Nové vybavení za miliony

Dále budou zakoupeny dva nové vozy rendez-vous. Jeden pro výjezdovou základnu Slavičín, druhý pro oblast Uherské Hradiště, oba v hodnotě 1,8 milionu korun. Pořízeny budou i vestavby do šesti RV vozidel za více než milion korun, které významně přispějí ke zvýšení bez-

pečnosti posádek i přehlednějšímu a efektivnějšímu uložení zdravotnického materiálu. Počítá se také s nákupem vybavení do prostor údržby vozidel na výjezdové základně Otrokovic za bezmála milion korun, konkrétně půjde o vysokozdvizný vozík, stahovák pneumatik a vyvažovačku kol.

Záchranná služba modernizuje svůj vozový park pravidelně. Například letos v létě zamířil do rožnovské výjezdové základny nový RV vůz Seat Tarraco za více než 2 miliony korun, který nahradil dosluhující Škodu Yeti. ■

Robert Kružík: Chceme představit neokoukané mladé umělce

autor: Vladimír Dostálek, foto: Filharmonie Bohuslava Martinů

Blížící se babí léto s sebou každoročně přináší zahájení koncertní sezony Filharmonie Bohuslava Martinů. Na co se mohou těšit příznivci klasické hudby, kteří se rozhodnou vychutnat si živé koncerty v Kongresovém centru Zlín, jsme se zeptali muže, jenž svou taktovkou zlínský symfonický orchestr řídí. A co dalšího na sebe prozradil jeden z nejmladších českých dirigentů? Seznamte se s „mužem za pultem“ – šéfdirigentem Robertem Kružíkem.

Co vás přivedlo do Filharmonie Bohuslava Martinů a jak dlouho s orchestrem pracujete?

Naše spolupráce započala na platformě Batova institutu v roce 2018. Na koncertě jsme společně uvedli první tři části z Mé vlasti Bedřicha Smetany, já jsem se tehdy vracel po koncertě domů a říkal si, že by bylo moc krásné, pokud bych mohl s tímto skvělým tělesem pracovat v daleko užším svazku. Je pravda, že následující koncert se konal až za rok a půl nato, což není, vzhledem k dlouhodobému plánování, nic neobvyklého. Ale byl už v rámci abonentní řady a po tomto koncertě jsem dostal od pana ředitele Němého nabídku na šéfdirigentský post. Bude to tedy šest let, co se navzájem s orchestrem známe.

Jak jste se vůbec dostal k dirigentskému pultu?

Jelikož pocházím z muzikantské rodiny, bylo naprosto nasnadě pokračovat ve šlépějích rodičů a sourozenců. K dirigování jsem se však dostal až poté, co jsem měl základy hry na klavír, skladby a začínal jsem studovat na brněnské konzervatoři violoncello. Mí rodiče mi chtěli obzor ještě více rozšířit, a proto mě zavedli za dlouholetým korepeditorem a dirigentem Janáčkovy opery Evženem Holíšem. Záměrem rozhodně nebylo to, abych studoval dirigování jako druhý obor. Ale Evžen Holíš to pojal jako přípravu na příjmací řízení na konzervatoř, a tak jsem za půl roku tyto zkoušky udělal a započal jsem studium nejen violoncella, ale i dirigování. Poté, tak nějak přirozeně, jsem oba tyto obory vystudoval i na pražské AMU a bylo vymalováno.

Gesta dirigenta mají jistě svá pravidla, ale existuje něco jako dirigentský rukopis?

Zajisté. Kromě zmíněných pravidel, nebo chcete-li dirigentských gest, je velmi důležité, co do dané skladby vkládáte jako interpret. Je až překvapivé, jak diametrálně odlišně může

stejně dílo znít od jednoho a vzápětí od jiného dirigenta. Ono i opětovné provedení od stejného orchestru se stejným dirigentem může znít různorodě. V tom je ale krása hudby!

Výborně ovládáte taktovku, ale jak to máte s hudebními nástroji, hrajete na nějaký?

Jak jsem se už zmínil, jsem původně cellista. Musím naprosto otevřeně říct, že nebýt toho, že jsem vystudoval i nástroj, nebyl bych rozhodně schopen ponoru do hráčova partu a s tím spojených úskalí. Osobně se domnívám, že každý dirigent by měl mít co nejširší povědomí o co nejvíce nástrojích orchestru. Sám jsem se za studií zajímal i o dechové a bicí nástroje. Ale nic nenahradí zkušenost být přímo v „centru dění“. Tedy sedět v orchestru a hrát ve skupině, v mém případě violoncell, pod dirigentským gestem. Je to nepřenositelná zkušenost.

Máte nějaký vysněný koncertní sál či operní dům, kde byste chtěl stanout v čele orchestru?

Rozhodně mě velmi lákají japonské sály pro jejich úžasnou akustiku. V některých z nich jsem už měl tu možnost hrát i dirigovat a je to skutečně zážitek. Bylo by velmi krásné, kdyby se nám se zlínskými filharmoniky podařilo

uspořádat turné po Japonsku a navštívit tyto skutečné skvosty v čele se Suntory Hall. Není to však vždy jen o prostoru, v jakém hrajete. Je naprosto zásadní, jaká je konstelace mnoha faktorů. Pokud se například sejde výborný sólista, dobře postavený program a entusiasmem nabitá atmosféra od všech hráčů, je to pak velký zážitek, ať hrajete kdekoli. Třeba i v našem Kongresovém centru ve Zlíně.

Je zřejmé, že hudba je vaší největší vášní. Zbývá vám čas i na nějaké koníčky? Jak trávíte volný čas?

Ve svém volném čase se snažím maximálně věnovat své rodině. Mé dvě malé dcery mě přes sezónu často nevidí, ale v každé volné chvíli podnikáme nejrůznější výlety. Co se týká koníčků, jsem patrně jeden z těch, pro které je práce zároveň i koníčkem.

Blíží se mezinárodní hudební festival Harmonia Moraviae a nová koncertní sezona. Prozradte, na co se mohou těšit příznivci zlínské filharmonie.

V rámci festivalu Harmonia Moraviae se posluchači mohou těšit na dva mladé české pianisty. Jana Čmejlu a Jana Schulmeistera. Vlastně celá naše nadchávající sezóna je protknuta myšlenkou představovat neokoukané mladé a velmi nadané umělce. Společně s nimi se na festivalu objeví oba stálí hostující dirigenti – Leoš Svárovský a Tomáš Brauner. S nimi přijal opětovně pozvání také Tomáš Netopil. Já bych osobně rád upozornil na koncert, který se bude konat 19. října. Na něm zazní kromě známé rapsodie Taras Bulba Leoše Janáčka také Gogolovská suita Alfreda Schnittkeho. A bude to vůbec poprvé, co toto skvělé dílo ve Zlíně uvedeme! Kromě toho na příznivce zlínské filharmonie čeká mnoho krásných koncertů a v druhé půli sezóny počátek oslav Roku české hudby. ■

Jak jsme na tom ve Zlínském kraji se zdravím?

Jan Vandíř

Koncem července navštívil Zlínský kraj ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) Ladislav Dušek. Představil mimo jiné aktuální statistická data o vývoji zdravotního stavu obyvatel Zlínského kraje v porovnání s ostatními regiony. Co tyto statistiky ukázaly?

Podle metodiky EUROSTAT z nich mimo jiné vyplývá, že 16,7 % všech úmrtí v České republice jsou úmrtí předčasná, ve Zlínském kraji je to 17 %. Předcházet jim přitom lze do značné míry zdravým životním stylem a preventivními programy zaměřenými na včasný záchyt nemoci.

„Důležitou součástí zdravotní politiky státu proto musí být prevence, na které se ale musíme podílet všichni. Nejde totiž jen o dostupnost zdravotních služeb. Klíčové jsou i zdravé životní a pracovní prostředí, sociální podmínky, vzdělávání, ale také osobní odpovědný přístup k životu a zdraví bez zbytečného sebepoškozování v nejšířším slova smyslu,“ uvedla náměstkyně hejtmanky pro zdravotnictví Olga Sehnalová.

Čím Zlínský kraj ve statistice „vyniká“, jsou onemocnění v souvislosti s nadměrným požíváním alkoholu, včetně závažných úrazů pod jeho vlivem. U mužů je to dvojnásobný počet oproti republikovému průměru a asi o třetinu vyšší než průměr České republiky je příčina smrti následkem nadužívání alkoholu i u žen.

Jak data dále ukázala, populace ve Zlínském kraji významně stárne. Podíl obyvatel v seniorském věku 65+ vůči obyvatelům v produktivním věku 15–64 let neustále narůstá. Očekává se, že po roce 2040 se bude pohybovat okolo 50 %. *„Jsou to čísla, která není možné přehlížet a kraj na ně musí reagovat. Situaci by měl okamžitě řešit také stát, protože problém se netýká pouze našeho kraje, ale celé republiky. Své zdraví bychom neměli brát na lehkou váhu. My sami totiž můžeme zásadně ovlivnit, v jaké kondici budeme v pokročilém věku,“* upozornil hejtmán Radim Holíš.

Stárnutí populace bude provázáno také nárůstem takzvaných chorob stáří. Už nyní je

přitom podíl osob s chronickým onemocněním ve věku 65+ ve Zlínském kraji nejvyšší v celé republice, a to 79,2 % (průměr ČR je 67,7 %).

Celorepublikově výrazně narůstá počet osob, u nichž byla diagnostikována cukrovka a k nárůstu dochází i u onkologických onemocnění. Ve Zlínském kraji se u mužů nejčastěji projevuje rakovina prostaty, jejíž výskyt je významně vyšší než republikový průměr. Vyšší čísla kraj vykazuje také v případě zhoubného nádoru tlustého střeva a konečníku, u kožních zhoubných nádorů i u zhoubného nádoru prsu u žen. Ostatní typy nádorů kopírují celostátní statistiky. Naopak významně nižší jsou v kraji zhoubné nádory plic.

Další významný nárůst očekávají odborníci u Alzheimerovy choroby. V roce 2020 žilo ve Zlínském kraji 5 134 obyvatel s tímto onemocněním. Nárůst během příští dekády ÚZIS predikuje o 115 %. ■

Zlínská nemocnice má prvního porodního asistenta

Dana Lipovská

Povolání porodní asistentky je v České republice spíše záležitostí žen. Najdou se ale také výjimky, ke kterým dnes už patří i historicky vůbec první porodní asistent na Gynekologicko-porodnickém oddělení v Krajské nemocnici T. Bati ve Zlíně.

Alexandr Koranda dotedl pracoval ve zlínské krajské nemocnici na urgentním příjmu jako praktická sestra a práce ve zdravotnictví zdaleka nebyla jeho první volbou. *„Vůbec jsem si nedovedl představit, co práce obnáší. Směřoval jsem původně na IT obor, ale po neúspěšném přijetí jsem zkusil zdravotnickou školu. Díky odborným učitelkám na praxích se mi zdravotnictví zalíbilo a zůstal jsem. Obor mě začal*

natolik bavit, že jsem přešel ze studia ošetřovatele na maturitní praktickou sestru,“ popisuje s úsměvem Alexandr Koranda s tím, že po ukončení studia se ještě hlásil na obor dětská sestra, který ten rok neotevřeli. *„Nejbliž tomu mi přišel*

obor porodní asistence, líbila se mi různorodost i fakt, že budu pomáhat ženám u těch nejkrásnějších životních okamžiků.“

Z nelékařského zdravotnického personálu je ve zlínské porodnici jediným mužem. *„Během praxe ani teď po nástupu jsem se nesetkal s negativní reakcí, spíše naopak. Nejdříve překvapení, pak dotazy, jestli nejsem medik nebo lékař. Po vysvětlení, kdo jsem a co dělám, jsou ženy naprosto v pohodě a některé to berou spíše jako plus,“* dodal Koranda.

Podle dat Českého statistického úřadu bylo doposud v České republice 13 porodních asistentů. Alexandr Koranda je čtrnáctým. ■

V Uherskohradištské nemocnici proběhl cvičný zásah hasičů

Lucie Sedláčková

Plicní pavilon Uherskohradištské nemocnice se stal v polovině prázdnin dějištěm taktického cvičení jednotek požární ochrany Hasičského záchranného sboru Uherské Hradiště. Simulován byl požár na plicním lůžkovém oddělení s následnou evakuací pacientů i personálu.

„Hlavním cílem cvičení bylo prověření evakuace v praxi, od nahlášení požáru po přesun pacientů na lůžku a figuranta ze střechy budovy do bezpečí. Hasiči si tak mohli vyzkoušet zásah přímo v prostorách nemocnice, personál získal nové zkušenosti a důležité informace o evakuaci oddělení,“ přiblížil

taktické cvičení bezpečnostní technik Uherskohradištské nemocnice Jan Skácal. Hasičský záchranný sbor byl na místě fingovaného požáru během několika málo minut a v koope-

raci s personálem z plicního a neurologického oddělení zajistili bezpečnou evakuaci všech zúčastněných.

„Nácvik je velmi důležitou součástí přípravy na krizové situace, jak pro personál, tak pro zasahující hasiče. Odborníci tak přímo v praxi prověřili přístupnost únikových cest i využití technických a ochranných prostředků. S výsledkem cvičení jsme byli spokojeni, přineslo nám spoustu užitečných poznatků, informací a hlavně cenných zkušeností,“ doplnil Petr Vojtek, vedoucí správy majetku a organizátor akce. ■

Batův mrakodrap zahalilo lešení. Poprvé v jeho historii

Soňa Ličková

Zelená síťovina, lešení vinoucí se do více než sedmdesáti metrů nad zemí a dělníci ve světlivě žlutých vestách, kteří ve výškách připomínají malé postavičky stavebnice Lego. Tak v těchto dnech vypadá pohled na dominantu Zlína, ikonický Batův mrakodrap, který právě prochází opravou.

Železná konstrukce už obepíná budovu ze strany třídy Tomáše Bati a postupně patra přibývají i směrem do svitovského areálu. Pětaosmdesát let starou budovu obklopuje lešení vůbec poprvé v její historii. Pro výstavbu mrakodrapu totiž nebylo lešení potřeba, skelet budovy tehdy postavilo čtyřicet dělníků za pouhých sto šedesát dnů, teď se bez něj neobejdou. Celé bude vážit dvě stě padesát tun.

Revitalizaci Baťova mrakodrapu provádí společnost Zlínstav, stejně jako před dvaceti lety. V roce 2003 firma změnila okna, další opravy dělala hlavně uvnitř.

Teď se dělníci zaměřují na vnější část, na které se zejména ve výškách podepsal zub času. V horní části budovy nebyli dělníci celých pětaosmdesát let. Břizolitové omítky tu jsou poškozené, do některých částí na střeše zatéká a pod cihelnými pásky na obvodu budovy jsou dutiny.

„Poškození sice není na první pohled vidět, za uplynulé roky je ale značné. Místo je fasáda ve velmi špatném stavu a hrozilo její uvolnění, opravu nebylo možné odkládat. Budova musí

Z třídy Tomáše Bati už budovu kompletně zakrývá lešení

být bezpečná jak pro zaměstnance, tak pro návštěvníky úřadu a turisty, kteří sem přicházejí,” vysvětlil hejtman Radim Holíš.

Na krajský a finanční úřad se nyní lidé dostanou pouze spodním vchodem ze svitovského areálu. „Vchod ze třídy Tomáše Bati je uzavřený, provoz úřadu ale stavební práce neovlivní. V provozu je také kavárna v 16. patře a částečně otevřena bude po celou dobu i vyhlídková terasa pro turisty,” uvedla Jitka Hlavačková, ředitelka Krajského úřadu Zlínského kraje. Oprava mrakodrapu přijde Zlínský

kraj na 48 milionů korun, téměř z poloviny náklady pokryje evropská dotace.

Batův mrakodrap nechal v letech 1936 až 1938 podle projektu Vladimíra Karfíka postavit Jan Antonín Baťa jako nové sídlo ředitelství firmy Baťa. V letech 2003 až 2004 prošla budova rekonstrukcí. Od té doby zde sídlí Krajský úřad Zlínského kraje a Finanční úřad pro Zlínský kraj. Budova je jednou z vrcholných staveb předválečné funkcionalistické architektury, a je proto vedena na seznamu kulturních památek České republiky. ■

Duté cihelné pásky musí dělníci kus po kuse vyměnit

Vlivem stárí a počasí je nejvíce poškozená omítka na střeše budovy

Na fasádě jsou místy zřetelné stopy střelby z druhé světové války

Den Zlínského kraje nabídne stánky s regionálními dobrotami, sportovní závody, atrakce pro děti i koncerty

Renáta Škrhánková

Kreativní dílna, pohádkový les pro děti, koncerty No Name a rappera Majka Spirita. To jsou novinky a taháky letošního 14. ročníku Dne Zlínského kraje, který se uskuteční 23. září ve Zlíně. Během oslav kraje tradičně ožije celý bývalý areál Svitu. Okolí Baťova mrakodrapu zaplní stánky s regionálními potravinami, řemeslnými výrobky, technika záchranářů a další atrakce nejen pro děti. Přímo od mrakodrapu budou opět startovat účastníci Běhu na počest Emila Zátopka a závodu horských kol Zlínská 50.

„Akce začínala s pár stánky u Baťova mrakodrapu, nyní ji navštěvuje deset tisíc lidí. Rozrůstala se postupně a dnes je přehlídkou toho nejlepšího, co Zlínský kraj umí a nabízí. Je to ukázka práce šikovných lidí z našeho kraje. Tak se přijďte přesvědčit na vlastní oči a zažít jedinečnou atmosféru oslav kraje. Těšíme se na vás,“ zve hejtmán Radim Holíš.

Centrum dění

Na platformě 14|15 BAŤOVA INSTITUTU vystoupí během dopoledne mažoretky, představí se žáci základních uměleckých škol a pódium roztančí folklórní soubor Vonica. Ve 14:30 začne série koncertů, kterou odstartuje slovenská kapela No Name. V okolí se lidé mohou těšit na stánky s lokálními produkty, Krajská knihovna Františka Bartoše a Muzeum jihovýchodní Moravy, které tady sídlí, nabídnou zvýhodněnou registraci a vstupné.

Sport pro každého

Součástí Dne Zlínského kraje je už potřetí Běh na počest Emila Zátopka a podruhé také závod horských kol Zlínská 50. Oba závody budou startovat od Baťova mrakodrapu. Děti vyběhnou v 9:30, start dospělých je plánován v 10:21. Ve 12:30 běžce vystřídají cyklisté, které čeká 18 nebo 46 kilometrů dlouhý okruh Zlínem.

Rodinný program

Malí návštěvníci si budou moci vyzkoušet tradiční řemesla, prohlédnout si techniku hasičů, záchranářů, vojáků a policistů nebo si procvičit dovednosti na lezecké stěně a dopravním hřišti. Stejně jako v loňském roce bude v Tigers Ice Areně bruslení pro zájemce zdarma a po areálu se bude možné svézt koňským kočárem.

Harvě a kreativně

Letošní novinkou je program ve 44. budově, kde budou otevřeny kreativní dílny ROBOTA Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati. K vidění budou také ukázky šití bot ve 44 Centru řemesel. Do světa virtuální reality návštěvníky zavede Technologické inovační centrum Zlín, které ve svém stánku na parkovišti Cream představí moderní technologie. Celý program včetně koncertů je ZDARMA. Více na www.denzk.cz. ■

Sportem na pomoc potřebným. Zapojte se taky

Vladimír Dostál

Součástí bohatého programu Dne Zlínského kraje jsou i sportovní klání. Letos účastníci Běhu na počest Emila Zátopka a cyklistické Zlínské 50 udělají něco nejen pro své zdraví a kondici, ale přispějí i na dobrou věc. Z každého startovního bude věnováno 50 korun Potravinové bance ve Zlínském kraji. Na to, jak konkrétně Potravinová banka pomáhá, jsme se zeptali její ředitelky Venduly Kovářové.

Komu a jak tedy Potravinová banka pomáhá?

Naším posláním je bojovat proti hladu a plýtvání potravinami. Snažíme se získávat potraviny, které jsou nezávadné, ale nemusí být vhodné k prodeji, a organizujeme potravinové sbírky. Potraviny dodáváme přibližně stovce organizací, které je dál předávají lidem v nouzi. Vloni jsme podpořili více než 12 tisíc obyvatel Zlínského kraje. Pomáháme například samoživitelkám, osamělým seniorům, lidem

s postižením, dětem v dětských domovech, lidem bez domova a dalším. Nově se podílíme na projektu Výdejen potravinových bank, kde můžeme distribuovat jídlo přímo lidem, které nám vytipují sociální odbory, obce či jiné organizace.

Zlínský kraj s Potravinovou bankou spolupracuje již nějaký čas. Co se už podařilo a co chystáte?

Spolupracujeme dva roky a velmi živě. Zlínský kraj nás podporuje nejen finančně, ale také nám pomáhá udržovat naše poslání v povědomí lidí. Uspořádal pro nás již několik sbírek, které vždy tematicky zaměří. Byla to třeba vánoční nebo mikulášská sbírka, aktuálně sbírka školních pomůcek. Zásadním způsobem nás kraj podpořil při přílivu uprchlíků z Ukrajiny.

Mohou se lidé do pomoci zapojit i jinak než účastí na zmíněných závodech?

Samozřejmě. Budeme vděční za finanční podporu, kterou využijeme na činnost naší potravinové banky, jejíž aktivity nesmírně narůstají a jsou finančně náročné. Na našem webu www.pbzk.cz jsou pro potenciální dárcy uvedeny veškeré potřebné informace. Případně je možné podpořit nás přímo nákupem trvanlivých potravin při potravinových sbírkách, které pořádáme pravidelně na jaře a na podzim. ■

DEN ZLÍNSKÉHO KRAJE

23. září 2023 9–23 hod.

Zlín, Baťův mrakodrap a okolí

Na akci budou pořizovány foto a video záznamy pro potřeby propagace.
Změna programu vyhrazena.

PLATFORMA 14/15 BAŤOVA INSTITUTU

9:00–9:25
Mažoretková skupina
TŠ Mědílkových
+ Velký dechový orchestr
Zlín

9:30–9:40
Přivítání hostů
hejtmanem Zlínského kraje

9:45–10:45
kapela **Crowses**
(ZUŠ Zlín)
CM Šafrán
(ZUŠ Zlín, Jižní Svahy)

11:30–12:00
Vyhlášení **Běhu na počest
Emila Zátopka**

12:10–12:50
Folklorní soubor
VONICA Zlín

13:00–13:30
**Regionální potravina
Zlínského kraje**
Předání ocenění

14:30–15:30
NO NAME

16:15–16:45
Vyhlášení závodu
horských kol **ZLÍNSKÁ 50**

16:45–17:45
VOXEL

18:30–18:40
Předání šeku
JEDU NA DŘEŇ

18:40–19:30
Křídla

20:15–21:15
MAJK SPIRIT

22:00–23:00
PREMIER
+ hosté a křest knihy

PO CELÝ DEN PLATFORMA 14/15 BAŤOVA INSTITUTU

**Farmářské trhy
a regionální potraviny**
Ochutnávka a prodej
nejlepších potravinářských
výrobků z kraje

**Krajská knihovna
Františka Bartoše**
Roční registrace nových
čtenářů zdarma

**Krajská galerie výtvarného
umění ve Zlíně + Muzeum
jihovýchodní Moravy
ve Zlíně**

Zvýhodněné vstupné 50 Kč
do expozic a na výstavy

Malování na obličej
Výroba buttonů / zrcátek
Coffee kola

BAŤŮV MRAKODRAP

**Stavba roku
Zlínského kraje**
Výstava, Expozice

**Běh na počest
Emila Zátopka**
9:30 Dětské závody
10:21 Hlavní závod

ZLÍNSKÁ 50

Závod horských kol
12:30 start

Kavárna v 16. etáži
mrakodrapu

PARKOVIŠTĚ CREAM A ULICE VAVREČKOVA

10:00–17:00
Vojenská technika
(Krajské vojenské
velitelství Zlín)

10:00–16:00
**Integrovaný
záchranný systém**
Ukázky techniky, hasiči,
záchranná služba, policie

11:00–17:00
Bruslení v Tigers Ice Areně
Zdarma

11:00–17:00
Fotokoutek

11:00–18:00
Jedu na dřeň
Zápis do registru dárců
kostní dřeně

12:30–17:00
Koňský kočár

Lidský stolní fotbal

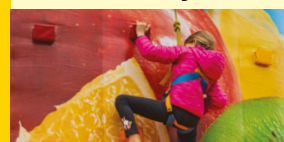
Občerstvení
Vinaři Zlínského kraje,
místní pivovary,
regionální pochutiny
Prezentace středních škol
Zlínského kraje

Myslivci, včelaři, rybáři
Český svaz chovatelů
Holubi, králíci, drůbež,
králičí hop

**Farmářská stezka
a Festival řemesel pro děti**

Třídíme odpad hravě
Poučné-zábavné atrakce
o třídění odpadů

Pohádkový les

Lezecká stěna

BESIP TEAM A RALLYE ZLÍN
Dopravní hřiště
a aktivity pro děti

**Prezentace veřejné
dopravy Zlínského kraje**

Regionální výrobci
Košíky, šperky, keramika

**Technologické inovační
centrum Zlín**
Virtuální realita,
kreativní technologie

**Správa a údržba silnic
Zlínska a Slovácka**
Prezentace automobilů

BUDOVA 44, 5. ETÁŽ

Kreativní dílny ROBOTA
(Fakulta multimediálních
komunikací UTB)

9:00–17:00
44 Centrum řemesel
Ukázka šití bot

Eurocentrum Zlín

Více
informací
k DOPRAVĚ
na DEN
ZLÍNSKÉHO
KRAJE
najdete
na webu.

ONLINE
PROGRAM
↓

www.denzk.cz

Na kole Napajedelskými emiráty

Petra Zítková, foto: DMO Zlínsko a Luhačovicko

Ne, nezveďte vás do dalekých a exotických krajů. Tyto emiráty jsou blíž, než byste čekali a možná jsou pro vás dosud neobjeveným územím v okolí Zlína. Přesněji je to 10 obcí, kterým se žertovně říkálo Napajedelské emiráty, a ty společně připravily projekt stezek, které propojují zajímavosti na jejich území. Projedte si je na kole, čeká vás krásná trasa plná výhledů a malebných míst.

Kudy vede trasa?

Ne úplně jednoduchá trasa začíná u přístaviště v Napajedlích a provede vás kolem Kláštera Napajedla se skvělým muzeem a kavárnou, kde si můžete dát první zastávku. Něco na posilnění bude potřeba, protože vás čeká kopec s příznačným názvem Kalvárie. Ten je přímo nad Napajedly a trasa vás vede do Pohořelic.

Přes kopečky a kolem zříceniny tvrze Leopoldov se dostanete dál do Oldřichovic a do Karlovic, odkud se dá jet po lesních a polních cestách až na Komárov a do Topolné.

Stezky Napajedelských emirátů se pak klikatí krajinou až k jezerům u Spytihněvi a kolem plavební komory Batova kanálu, kde najdete další super zastávku na občerstvení. Protože pak vás zase čekají kopce. Cesta vede zpátky do polí a luk nad Halenkovicemi a Žlutavou.

Mezi Spytihněví a Žlutavou se vyvíhnete na hřebeni Makové, odkud je opravdu nádherný

Jezera ve Spytihněvi

výhled. Za vámi se pomalu zvedají kopečky Chřibů, dole pod vámi se otevírá údolí Moravy s Otrokovicemi, Batovým kanálem a Zlímem kdesi v pozadí.

Domů se dostanete sešupem k řece Moravě a po nábřeží až zase zpátky k přístavišti, kde si můžete dát něco za odměnu.

Start a cíl: Napajedla
Délka trasy: 42 km
Trasa je vhodná pro: Horská kola (MTB) nebo elektrokola
← Mapa

Kde si udělat zastávku? V muzeu!

Napajedla leží na rozhraní tří národopisných oblastí – Slovácka na jihu, Hané na severu a Valašska na východě – a v minulosti tudy

procházely významné kupecké stezky. Tuto historii krásně zachycuje Muzeum Napajedla, jež se ve svých stálých expozicích věnuje nejen celkové historii města, ale také průmyslovým podnikům, které výrazně ovlivnily život v něm. Čekají vás tady expozice PŘÍBĚH MĚSTA nebo TOVÁRNÍ SLÁVIA, FATRA V ČASE a HRŠTĚ HRAČEK, na kterém najdete slavného nafukovacího slona, buvola nebo harmonikové pískací hračky v čele s ikonickým Kocourem.

Kam dál?

Nechte si poradit, jak si užít Otrokovice a jejich okolí. Záleží jen kolik času máte a kam máte zrovna chuť vyrazit. Ty nejlepší tipy nejen na výlety na kole najdete na webu a sociálních sítích Zlínska a Luhačovicka (www.zlinsko-luhacovicko.cz) nebo Východní Moravy (www.vychodni-morava.cz). ■

Luštěte a vyhrajte s Magazínem21

M21	OPRAVNA LODÍ	OD	CITO- SLOVCE BZUČENÍ	DOMÁCKY OLDŘICH	SVĚTLÁ	SEMITSKÁ BOHYNĚ	TECHNIC. SLUŽBY (ZKR.)	M21	SEŠIT (ZAST.)	VODÁCKÝ POZDRAV	OBCHODNÍ PŘÍRUČÍ (ZAST.)	M21	ŠTOUCH- NOUTI	VYDÁVAT ZVUK HODIN	3. díl tajenky
DOKONČIT ZOBÁNÍ								TAKTO				STANICE TECHNIC. KONTRO- LY (ZKR.)			
2. díl tajenky								ČIN (BÁSN.)				OZNAČENÍ KAMIONŮ			
												NAPODO- BENINY			
KU			ILONA (DOM.)				ORGÁN ZRAKU NAŠEHO HOKEJISTY								
			TYČE												
M21	NÁŠ SKLADA- TEL	VYHÁNĚT					NALÉZT LÍSTKY ČAJOV- NÍKU								
		1. díl tajenky													
KÓD LETIŠTĚ SALINA				ZESÍLENÝ ZÁPOR	RYBY						OBŘAD (ANGL.)				
ANDĚL (HEBR.)											ZNAČKA ASTATU			VÝKON SKOKANA	ŠÍJE
ŽENSKÉ JMÉNO											ZÁRODEK PERA				
											SLOVAN. OBEC				
TI (SLOVEN.)			NÁZEV HLÁSKY R			SADA	ATLETIC- KÝ KLUB (ZKR.)	NÁRODNÍ ASTRO- NOMICKÝ KOMITÉT	A SICE	SPZ SVITAVY			INICIÁLY RODENA		
			EDUARD (DOM.)							ZVÝŠENÝ TÓN C			ŽENSKÉ JMÉNO		
OBY- VATEL INDO- NÉSIE				OZDRA- VĚNÍ								12 MĚSÍCŮ			
				SPZ OLOMOUC								ZNAČKA OSMIA			
NEDOKO- SITI LUCINY															
PLA- STICKÁ HMOTA							ŠIKMOST							AČE, ANAT, KOMÍ, MALAK, SBO, RITE, TÉKA	

V minulém čísle jste mohli získat „Vstupenky na Barumku“ (tak zněla tajenka). Z úspěšných řešitelů byli vylosováni výherci: Alena Bielíková z Otrokovic, Jiří Hanák z Otrokovic, Marcela Mrázková ze Zlína, Jaromír Rachůnek z Prakšic a Terezie Zapletalová z Pravčic. Gratulujeme! Tentokrát tajenka prozradí, co může vyhrát ten, kdo nám vyluštěnou křížovku se svou adresou a telefonickým kontaktem doručí do 10. září na adresu: Oddělení komunikace a vnějších vztahů, Krajský úřad, tř. T. Bati 21, Zlín, 761 90, na obálku píše KŘÍŽOVKA; nebo e-mailem na: Magazin21@zlinaskyokraj.cz.

Věděli jste, že...

Jan Vandík

... ve Zlínském kraji působí více než 650 školských zařízení? Najdete zde 320 mateřských škol, 264 základních škol, 71 středních škol, 10 vyšších odborných škol a 1 vysokou školu. Kromě toho ve Zlínském kraji fungují také speciální mateřské a základní školy, základní umělecké školy, domovy mládeže, dětské domovy, pedagogicko-psychologická poradna a konzervatoř. Jejich zřizovateli jsou obce, které zřizují většinu mateřských a základních škol, kraj, jenž zřizuje většinu středních škol, a dále také soukromé subjekty, stát i církve.

	2						5	6
	8		7		6	4		
3		9	5				7	
		5		7				4
	3			9			8	
4				5		6		
	1				3	5		2
		2	4		7		6	
6	4						1	

V duchu oslav hojnosti našeho regionu se v sobotu 19. srpna nesly Dožínky Zlínského kraje v Kroměříži a slavnostní vyhlášení výsledků 14. ročníku soutěže TOP Víno Slovácka v Polešovicích. Součástí oslav konce žní v Kroměříži byly tradičně průvod krojovaných a předání zdobeného dožínkového věnce krajskému hospodáři, hejtmanovi Radimu Holišovi. Titulem TOP Víno Slovácka se letos může pyšnit Ryzlink rýnský z Vinařství Zlomek & Vávra Boršice u Blatnice. Hlavní cenu za nejlepší kolekci vín si vysloužilo Víno Hruška z Blatničky.

Zaměstnanci Krajského úřadu Zlínského kraje uspořádali v srpnu sbírku školních potřeb pro děti z rodin ohrožených chudobou. Vybrané pomůcky si převzali zástupci Potravinové banky ve Zlínském kraji. Ta ji bude potřebným dále distribuovat prostřednictvím prověřených organizací sociálních služeb a neziskových organizací.

V Batově mrakodrapu vznikl v 16. etáži nový KNIHOpoint, do něhož můžete odkládat knihy, které už nebudete číst. Knihy darované do 15. září nabídne Poradenské a krizové centrum za symbolickou částku ve svém stánku na Dni Zlínského kraje. Výtěžek z prodeje půjde na podporu této organizace, která pomáhá lidem v náročných životních situacích.

Vítězem 52. ročníku Barum Czech Rally Zlín se stal Jan Kopecký (na fotografii třetí zprava). Zajišť si tak získal jubilejního desátého českého titulu. Absolutně nejrychlejším jezdcem závodu, jenž byl vedle domácího mistrovství také součástí evropského šampionátu, byl ale Václav Pech, startující v oddělené národní části soutěže.

Výstavu obrazů nazvanou „STRÁŽCI SNŮ / Protože sny utvářejí svět“ hostil v srpnu Batův mrakodrap. Autorka výstavy Sylvie Martina Malíková (na fotografii) maluje tak, aby obrazy působily harmonicky v prostoru a přispívaly k duševní pohodě obyvatel místa, kde obraz visí. Svými obrazy i další tvorbou se snaží vytvářet zdravé prostředí v interiéru.

SLOVÁCKÉ SLAVNOSTI VÍNA

8.–10. 9. / Uherské Hradiště

Slovácké slavnosti vína a otevřených památek nabídnou rozmanitý program s ochutnávkou vín, prezentací lidových řemesel, koncerty, aktivitami pro děti, jarmarkem i prohlídkou historických památkových objektů. Vydat se můžete i na procházku městem s průvodcem.

Více na www.slavnostivinauh.cz

STARÁ ŘEMESLA NA HRADĚ

9. 9. / Malenovice

Nožičství, hrnčířství, kovorytectví, odlévání bronzu, barvířství či včelařství a práce se dřevem – to jsou stará řemesla, o kterých se více dozvíte na hradě Malenovice od 10 do 18 hod. Tradičně se bude péct chleba, chybět nebudou aktivity pro děti, řemeslné stánky a občerstvení.

Více na www.muzeum-zlin.cz

SVATOVÁCLAVSKÉ SLAVNOSTI

9. 9. / Kroměříž

Svatováclavské slavnosti na Výstavišti Kroměříž nabídnou od 13 do 23 hod. pивní speciály, gurmánské pochoutky i skvělou muziku. Těšit se můžete na kapely Arakain, Pražský výběr, Desmond, IMT Smile, Defacto a další.

Více na www.vystavistekromeriz.cz

BENEFIČNÍ LANÁČEK

10. 9. / Otrokovice

Středisko rané péče EDUCO Zlín z. s. zve na benefiční akci pro rodiny s dětmi, pro které budou v otrokovickém Lanáčku nachystané od 11 hod. tvořivé dílničky, skákací atrakce a lanové stezky. Výtěžek z akce podpoří ranou péči pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením ve Zlínském kraji.

Více na www.ranapecezzlin.cz

DEN ZLÍNSKÉHO KRAJE

23. 9. / Zlín

V okolí Baťova mrakodrapu vás od 9 do 23 hod. čeká pestrý program. Těšit se můžete na stánky s regionálními potravinami, atrakce pro děti, běžecký i cyklistický závod a koncerty. Vystoupí Majk Spirit, No Name, Premier, Voxel, Křídla, Vonica, žáci ZUŠ Zlín i mažoretky TŠ Mědílkových.

Více na www.denzk.cz

VALAŠSKÉ ZÁŘENÍ

8.–10. 9. / Vsetín

Na pódiích na Svárově a na Dolním náměstí vystoupí pestrá škála interpretů, na návštěvníky čeká tradiční jarmark, letní kino i atrakce pro děti. Na festivalu vystoupí například skupiny Buty, The Backwards, v Domě kultury taky Čechomor. Bude i tanečně swingová show Orchestru Karla Vlacha.

Více na www.dkvsetin.cz

BĚH RODNÝM KRAJEM EMILA ZÁTOPKA

16. 9. / Rožnov pod Radhoštěm

Start běhu je v rodném městě Emila Zátopka, Kopřivnici, poblíž jemu věnovanému památníku. Cíl běhu je v Rožnově pod Radhoštěm ve Valašském muzeu v přírodě, kde bude od 14:15 hod. slavnostní vyhlášení vítězů a kulturní program.

Více na www.zatopkuvbeh.cz

NOC LITERATURY

20. 9. / Zlín

V Památníku Tomáše Bati si můžete poslechnout ukázky z nové tvorby evropských spisovatelů v podání herců Vilmy Cibulkové a Tomáše Hanáka. Čtení se bude opakovat v hodinových intervalech v 19, 20 a 21 hod. Hudební doprovod zajistí Smyčcové kvarteto zlínské filharmonie.

Více na www.kfbz.cz

ZÁMEK KINSKÝCH

září / Valašské Meziříčí

V zámku Kinských můžete navštívit multimediální expozici Člověk v krajině, krajina v lidech, hasičskou expozici i dětskou hernu. Na 6. září se chystá Netopýří noc. Od 19 hod. bude přednáška zoologa Zdeňka Tyllera s ukázkami živých netopýřů a procházkou parkem.

Více na www.muzeumvalassko.cz

HARMONIA MORAVIAE

od 21. 9. / Zlín

V Kongresovém centru Zlín se uskuteční hudební festival, na němž vystoupí například houslistka Leticia Moreno (21. 9.), zpěvačka Iva Bittová (10. 10.) nebo kytarista Rudy Linka (2. 11.). Zahajovací večer festivalu bude současně úvodním koncertem nové sezony Filharmonie Bohuslava Martinů.

Více na www.filharmonie-zlin.cz

POZNÁVEJME BAŤOVSKOU ARCHITEKTURU

21. 9. / Zlín

Ve čtvrtek 21. září se od 17 hod. uskuteční komentovaná prohlídka autobusem „Poznávejme baťovskou architekturu města Zlína“ s kurátorem Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně. Ten seznámí účastníky s baťovskou architekturou, významnými osobnostmi a budovami města Zlína.

Více na www.14-15.cz

ZAMYKÁNÍ CHALOUPEK

30. 9. / Rymice

Návštěvnícká sezona v krásných doškových chaloupkách na Hejnici se blíží ke konci. Zamykání chaloupek na zimu s doprovodným programem a malým občerstvením proběhne pouze za příznivého počasí, a to od 13 do 17 hod.

Více na www.muzeum-km.cz